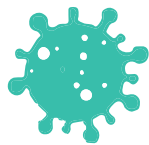

COVID-19 Buku ti mabôko ti â dä-mbéti A mama tènè

K-12 pub 2 lic, sékélé, na mama tènè ti â dä-mbéti

CORONAVIRUS
UTAH.GOV

Nyen a lingbi ti sî tongana mbéni oua mandangö mbéti, ouala mbéni oua fângö mbéti na nga mbéni zo ti kwa a yéké na kobéla ti COVID-19?

Tongana mbéni oua mandangö mbéti, ouala mbéni oua fângö mbéti na nga mbéni zo ti kwa a yéké na kobéla ti COVID-19, a lingbi a zi lo na a zia lo ndé. Sô a yé ti tènè a lingbi zo ni a gbâ na yanga dâ ti lo na nga lo sala kwè ti kpé tère ti lo na â tanga ti a zo na gî a wanganga si alingbi ti ga nduru na lo ti mu na lo yoro. A lingbi mo gwé na dâ-mbéti ouala na kusala pèpè.

Tongana a wara kobéla na tère mo na péko ti bangô yâ ti mènè ti mo, alingbi mo kpé tère ti mo na mo douti ndé na â tanga ti â zo juska mo ga:

- Kobéla ti ndöwâ pèpè teti ngbonga 24, na
- légé ti a kpalé ti hüngö ti lo aga nzoni teti ngbonga 24, na
- a sala gi lango 10 ti tonda ni na lango so lo wara kobéla.
- Tongana mo yéké na â nzörökö ti kobéla ni pèpè, alingbi mo douti ndé na â tanga ti a zo teti lango 10 a tonda ni na lango so a bâ yâ ti mènè ti mo.

Yé nyen a lingbi ti sî tongana mbéni oua mandangö mbéti ouala mbéni oua fângö mbéti ouala nga mbéni zo ti kwa a douti na ndö ôko mbéni zo sô a yéké na kobéla ti COVID-19?

Mo lingbi ti wara kobéla sô hiô nga ti kangbi ni na â mbéni â zo tongana mo douti na ndö ôko na â zo sô a yéké na kobéla ti COVID-19.

doutingö ndulu na zo ¹ a yé tènè sô mbéni zo a douti na yongorö so a yéké na gbé ti barasi ôko ouala na gbé ti barasi 2 (na gbé ti yöngö ti mabôko 2) na mbéni zo sô a yéké kobéla ti COVID-19 na yâ ti pènzé ngbonga 15 ouala ti si ngbonga 24 ². Mo lingbi ti wara kpalé ti mungo kobéla na légé ti dutingo nduru na mbéni zo tongana:

- Mo bâ ndö na tère ti mbéni zo sô a yéké kobéla ti COVID-19 na yanga dâ.
- Mo douti na ndö ôko mbéni zo sô a yéké kobéla ti COVID-19 (mo sou ngbanga ouala mo sou yanga ti a zo sô).
- Mo kangbi sembê ti tengö kobé ouala kopo ti nyongö yé ti mo na mbéni zo sô a yéké kobéla ti COVID-19.
- Zo sô a ngâssi, a tîko ouala a tuku ngou ti yanga na tère ti mo.

Tongana mo na mbéni zo ti kobéla ti COVID-19 a douti na ndö ôko na yâ ti â lango ûse kozo si â nzörökö ni a sigi na tère ti mo, afa sô mo yéké ndulu ti wara kobéla sô. A lingbi a bata mo ndé. Atâ sô si zo sô a douti na ndö ôko na mbéni zo sô a yéké na kobéla ti COVID-19 adê ti fâ â nzörökö ti kobéla ni na tère ti lo pèpè, lo lingbi biani ti kanbgi kobéla sô na â mbéni â zo nga na yâ ti â lango ûse kozo si a bâ yâ ti mènè ti ala.

1 <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/if-you-are-sick/quarantine.html>

2 <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/php/contact-tracing/contact-tracing-plan/appendix.html#contact>

Ngbonga okè sî â oua mandangö mbéti, na â oua fângö mbéti ouala nga â zo ti kwa a lingbi mou ti kpé tère ti ala ti douti ndé?

Â mbéti sô afa tènè gi na ndô ti kpalé ti mougô kobéla sô na yâ ti â dâ-mbéti. A lingbi a sara kusala na â mbéti sô na yâ ti â mbéni â ndôkua ti a kota dâ-mbéti ouala â ndo ti batangô â kété moléngé pèpè. A lingbi mo sala kusala na buku so PÈPÈ tongana mo na mbéni zo ti kobéla ti COVID-19 a lango na ndo ôko ouala mo yéké na yâ ti kpalé ti warango kobéla ni na ya ti gbagba ti dâ-mbéti pèpè.

Tongana â zo usè kwè a you kanga hön

Oua mandangö mbéti ouala oua fângö mbéti ouala nga zo ti kwa sô a yéké na yâ ti kpalé ti warango kobéla ti COVID-19 alingbi ti zia ala ndé pèpè tongana:

- Na yâ dâ-mbéti ni a gi ti bâ tongana â zo ni sô a you kanga hön na ndëmbë sô ala yéké duti na ndö ôko (zo sô a wara kobéla na tère ti lo) tongana ti sô ndôkua ti séni ti â zo kwè afa.
- Zo sô a douti na yâ ti kpalé ti warango kobéla ti COVID-19 na lo yéké na â nzörökö ti kobéla ni pèpè.

Tongana na mbéni ngoye na yâ ti lango 14 na péko ti so ala ti na yâ ti kpalé ti warango kobéla ti COVID-19 na si â nzörökö ti kobéla ni adé a sigi na tère ti ala pèpè, alingbi a zia â zo ni sô ndé na a bâ yâ ti mënë ti ala ti fani usè ni. Tongana si â nzörökö ti kobéla ni adé a sigi na tère ti zo ni pèpè, alingbi lo kou lango 7 ti gwé ti bâ yâ ti mënë ti lo.

Nga si tongana zo ôko a you kanga hön pèpè na ngoye ti dutingo na yâ ti kpalé ti warango kobéla ni pèpè.

Â oua mandangö mbéti ouala â oua fângö mbéti ouala nga â zo ti kwa sô a you kanga hön pèpè na ngoye ti dutingo na yâ ti kpalé ti warango kobéla ouala sô a douti na ndo ôko na mbéni zo sô a you nga kanga hön pèpè, alingbi a bata ala ndé.

- **Bangô yâ ti mënë na lango 10 ni.** Tongana mo yéké na â nzörökö ti COVID-19 pèpè, mo lingbi ti kaï kpéngö tère ti mo na â tanga ti â zo na péko ti lango 10 na péko ti sô si mo douti na ndö ôko na mbéni zo ti kobéla ti COVID-19.
- **Na lango 7 ni, na péko ti bangô yâ ti mënë so kobéla a yéké dâ pèpè.** Mo lingbi ti bâ yâ ti mënë ti mo na lango 7 ti kpéngö tère ti mo na â tanga ti â zo ndé. Mo lingbi ti kaï kpéngö tère ti mo tongana a wara kobéla na tère ti mo pèpè na péko ti bangô yâ ti tère ti mo, na tongana â nzörökö ti COVID-19 a yéké na tère ti mo pèpè. A lingbi lo kou lango 7 na péko ti tingo na yâ ti kpalé ti warango kobéla kozoni si mo gwé ti bâ yâ ti mënë ti mo. Bangô yâ ti mënë a lingbi ti douti na légé ti gingo kobéla ni na yâ ti hön ouala na légé ti yâ ti mënë. A lingbi mo kpé tère ti mo na â tanga ti â zo juska mo wara kiringo tènè na péko ti bangô yâ ti mënë ti mo.

A lingbi mo gi â nzörökö ti COVID-19 na tère ti mo juska a sara lango 14 na péko ti so mo tî na yâ ti kpalé ti warango kobéla ni.

Mbéni légé a yéké nga dâ sô mo lingbi ti wara kobéla sô nga. Tongana mo yéké na â nzörökö ti COVID-19 na tère ti mo, a lingbi mo douti ndé na â tanga ti â zo, na mo iri â wanganga na mo bâ yâ ti mënë ti mo ti fani usè ni.

Ngbonga okè sî â oua mandangö mbéti, na â oua fângö mbéti ouala nga â zo ti kwa a lingbi mou ti kpé tère ti ala ti douti ndé tongana ala you kanga hön ouala vitre na lê ti ala ?

Â oua mandangö mbéti ouala â oua fângö mbéti ouala nga â zo ti kwa sô a you kanga hön pèpè na ngoye ti dutingo na yâ ti kpalé ti warango kobéla ouala sô a douti na ndo ôko na mbéni zo sô a you nga kanga hön pèpè, alingbi a bata ala ndé.

- **Bangô yâ ti mènê na lango 10 ni.** Tongana mo yéké na â nzörökö ti COVID-19 pèpè, mo lingbi ti kai kpéngö tère ti mo na â tanga ti â zo na péko ti lango 10 na péko ti sô si mo douti na ndö ôko na mbéni zo ti kobéla ti COVID-19.
- **Na lango 7 ni, na péko ti bangô yâ ti mènê so kobéla a yéké dä pèpè.** Mo lingbi ti bâ yâ ti mènê ti mo na lango 7 ti kpéngö tère ti mo na â tanga ti â zo ndé. Mo lingbi ti kai kpéngö tère ti mo tongana a wara kobéla na tère ti mo pèpè na nga tongana â nzörökö ti COVID-19 a yéké na tère ti mo pèpè. A lingbi lo kou lango 7 na péko ti tingo na yâ ti kpalé ti warango kobéla kozoni si mo gwé ti bâ yâ ti mènê ti mo. A lingbi mo kpé tère ti mo na â tanga ti â zo juska mo wara kiringo tènè na péko ti bangô yâ ti mènê ti mo.

Zo kwè sô a tî na ya ti kpalé ti warango kobéla ti COVID-19, a lingbi lo gi â nzörökö ti kobéla ni na tère ti lo teti lango 14 a tonda ni na lango sô lo tî na yâ ti kpalé sô. Mbéni légé a yéké nga dä sô lo lingbi ti wara kobéla ti COVID-19. Tongana zo ni a yéké na â nzörökö ti COVID-19 na tère ti lo, a lingbi lo douti ndé na â tanga ti â zo, na lo iri â wanganga na lo bâ yâ ti mènê ti lo ti fani usè ni.

Tongana mbéni oua mandangö mbéti, ouala oua fângö mbéti ouala nga mbéni zo ti kwa a douti na ndö ôko na mbéni zo sô a yéké na kobéla ti COVID-19, lango okè lâ à lingbi ti tongana lo mou ti kpé tère ti lo?

Tongana mbéni zo sô a lango na yâ ti dä ôko na mo, na a wara kobéla ti COVID-19 na tère ti lo, a iri sô kpalé ti mougö kobéla na yanga dä ti mo. Â kpalé ti warango kobéla na yâ ti dä ôko a yéké na nduzu mingi.

Â oua mandangö mbéti ouala â oua mandangö mbéti ouala oua fângö mbéti ouala nga â zo ti kwa sô a yéké na tâ ti kpalé ti warango kobéla na yâ ti dä ôko, alingbi a bata ala ndé teti lango 10 a tonda ni na lango sô ala tî na yâ ti kpalé sô. **A lingbi mo hounzi â lango 10 ti kpéngö tère ti mo pèpè, atâ so si â nzörökö ti COVID-19 a yéké na tère ti mo pèpè ouala atâ a wara kobéla na tère ti mo pèpè.** A lingbi mo kai kpéngö tère ti mo pèpè kozô si lango 10 a lingbi.

Â yéké tâ ngangou mingui ti tongana mo douti ndé na â tanga ti â zo sô a yéké lango na yâ ti dä ôko na mo. Tongana mo lango na ndo ôko na mbéni zo so a wara kobéla ti COVID-19 na tère ti lo, na mo ngba ti douti na lo na ndö ôko, alingbi mo kpé tère mo teti lango 10 na ndoni. Na ngoï kwè sô mo ga ndulu na zo sô a yéké kobéla ti COVID-19 na sô lo lingbi ti kanbgi ni na â zo, kpéngö tère ti lo a yéké tonda ni na finini.

Nyen a lingbi ti si tongana â oua mandangö mbéti ouala â oua fângö mbéti ouala nga â zo ti kwa a yéké na yâ ti â kpalé ti mougö kobéla ti COVID-19 ahon fâni ûse?³

Tongana mo tí na yâ ti â kpalé ti mougö kobéla ti COVID-19 ti fâni ûse ni (fini kpalé ti mougö kobéla) a lingbi mo bâ yâ ti mênè ti mo na yâ ti lango 90 na péko ti sô a wara kobéla ti COVID-19 na tère ti mo.

A lingbi mo mou péko ti â mougö yanga sô teti lango 14 a tonda ni na lango so ala yéké na yâ ti kpalé ti mougö kobéla sô:

- Bâ ndowa ti tère ti mo kozôni si mo gwé na kusala.
- Gi â nzörökö ti COVID-19 lâ na lâ.
- You mbéni Bongô na lê ti mo tongana si â tanga ti a zo sô a yéké na tère ti a yéké â zo ti dà ti mo pèpè.
- Tongana tère ti mo a sôn ouala mo yéké na â nzörökö ti kobéla ti COVID-19, a lingbi mo douti ndé na â tanga ti a zo teti lango 10 na péko ti â nzörökö sô, na a lingbi mo iri mbéni wanganga ti fâ ouala a lingbi a bâ yâ ti mênè ti mo mbéni ndâli ti COVID-19 ti fani usè ni.

Tongana mo kiri mo tí na yâ ti â kpalé ti mougö kobéla ti COVID-19 na fininî (fini kpalé ti mougö kobéla) na si ahon lango 90 a tonda ni na lango sô a wara kobéla ti COVID-19 na tère ti mo, a lingbi mo kpé tère ti mo na mo douti ndé na nga mo gwé si a bâ yâ ti mênè ti mo ti fani usè ni Tongana mo tí kobéla ouala mo yéké na â nzörökö ti kobéla sô na ngoye sô mo yéké douti ndé ti kpé tère ti mo, a lingbi mo a douti ndé na mo iri mbéni wanganga na a bâ yâ ti mênè ti mo teti kobéla ti COVID-19 ti fâni usè ni. Biani, mo lingbi wara a kota tènè na ndô ti kpéngö tère nga na kaïngö kpéngö tère na ndô ti kugbé mbéti 2.

³ <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/php/mougö-péko/légé-ti-mougö-péko/mougö-péko.html>

Â tènè ti kpengô tère ti â ouamandangö mbéti, â oua fângö mbéti nga na â zo ti kwa sô a douti na ndö ôko na mbéni zo sô a yéké na kobéla ti COVID-19.

- Gi â nzörökö ti kobéla ti COVID-19 lâ kwè, a bounbgi na mougö ndôwâ ti tère ti mo nga. Tongana mo yéké na yé ti mougö na ndôwâ ti tère ti mo pèpè, mo linbgi ti ndou tère ti mo ti bâ ouala tère ti mo a yéké wâ ouala a yéké na bêngö ni. Mbéni nzoni kété buku ti mougö mabôko na zo, sô a iri ni "Nyen la mo yéké sala tongana mo yéké na ndö ti batangö a zo ouala mo yéké na ndö ti kpengö tère ti mo" mo linbgi ti wara ni na ndö gbandatère na <https://coronavirus.utah.gov/bata-tère-ti-mo/>.
- Douti na yanga dä ti mo na sala kwè ti douti yongorö na â zo. Gwé na dä-mbéti pèpè, na kusala pèpè, nga na â mbéni â boungbi ndé ouala bounbgi ti Nzapa pèpè juska lango ti kpengö tère ti mo ni a hounzi.
- You mbéni Bongö so a lingbi ti kanga lê ti mo ouala kanga hön tongana mo yé ti sigi na dä ti mo teti yöngö â nzènè a yé ouala to vö a yoro.
A lingbi mo sigi na dä ti mo gui tongana ndâ ti siguingö ti mo ni a yéké tâ ngangou mingui.
- Kiri na hüngö ti a zo sô a yéké ga na dä ti mo kété. Yé sô a yéké tâ ngangou mingui tongana mo ouala mbéni zo sô mo na lo a lango na yâ ti dä ôko a yéké na ngangou kobéla ti COVID-19.
- Zî â zëndé na â ndö mabôko ti mo a yéké ndou ni lâ kwè (Singa-min, yanga ti dä, ndö ti zangö wâ, ndö ti sarangö zëndé, ndö ti soukoulangö lê nga na mabôko, ndö ti kangö â yé, na â yé kwè sô a yéké na win)
- Soukoula mabôko na ngou na savon lâ kwè. Tongana savon na ngou a yéké da pèpè, alinbgi mo soukoula mabôko ti mo na gel ti fângö â makongo so hüngö ti alcool na yâ ni a yéké 60%.
- Â linbgi mo zi fenêtre ti dä ti mo mingui si pupu alingbi ti lí na yâ ti dä ti mo ti tongana mo wara nzoni pupu ti hungö ni.
- Zia ti kangbi â kobe ouala â sémbè ti mo na mbéni zo pèpè.
- Zia ti kangbi â yé sô a yéké ti mo mvéni na mbéni zo pèpè. Â yé tongana yé ti kpakangö na pémbé.

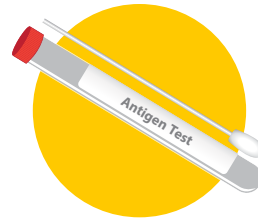
Bâ yâ ti mënë bi mo ti douti (bangô yâ ti mënë teti â oungo tère ti â dä-mbêti)

Tongana mbéni dä-mbêti a sara yé tongana ti sô a hündä na yâ ti buku ti maboko ti â dä-mbêti na ndô tènè ti houngo tère, na lè ti ndô ti ziangô â mbéti ti dä-mbêti ni (mabôko na mabôko na ndôkua ti séni) a lingbi ti mou yanga.

- Kiri na â zo kwè ti manda yé na ti sala kusala na ndô ti gbanda tère teti lango 10, ouala
- Bâ yâ ti mënë ti a oua mandangö mbéti na ti â oua fängö mbéti hiö.

Ouala

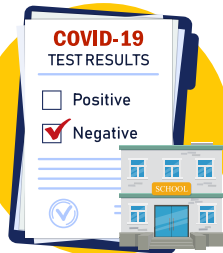

Â oua mandangö mbéti sô a bâ yâ ti mënë ti ala hio

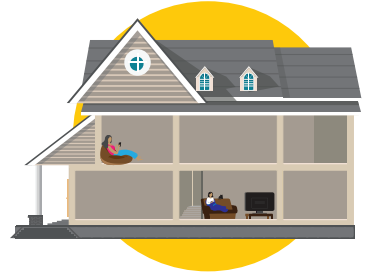
- A lingbi a bata ala ndé tongana a wara kobéla na tère ti ala.
- Ala lingbi ngbä ti manda yé na ndô ti gbanda tère tongana a wara kobéla na tère ti ala pèpè.
- Zo sô a kin ti tongana a bâ yâ ti mënë ti lo, alingbi lo manda yé gi na ndô ti gbanda tère teti lango 10.

Ouala

Ouala

Â oua fängö mbéti nga na â tanga ti â zo a kwa alingbi ti ngba ti sala kusala ti ala tongana si ala kin ti tongana a bâ yâ ti mënë ti ala ouala tongana si â wara kobéla na tère ti ala pèpè. A lingbi ala douti ndé na yanga dä ti ala na la mâ ouango ti â wanganga tongana a wara kobéla na tère ti ala ouala ala tî na yâ ti kpalé ti warango kobéla ti COVID-19.

Fadé a yéké mou péko na a yéké bâ ndö na ndô ti zo kwè sô a wara kobéla na tère ti lo.

Â oua mandangö mbéti ouala â oua mandangö mbéti ouala oua fängö mbéti ouala nga â zo ti kwa sô a tî na yâ ti kpalé ti warango kobéla ti COVID-19 ouala ala douti na ndo ôko na mbéni zo sô a yéké na COVID-19, alingbi ala sara yé tongana ti sô mama tènè na ndô ti kpéngo tère afa (na ndô ti kugbé mbéti 2).

- Mo lingbi ti kpé tère ti mo pèpè, tongana mo na Zo sô a wara kobéla ti COVID-19 na tère ti lo sô a you kanga hön na ndëmbë sô mo yéké na yâ ti kpalé ti warango kobéla ni. Zo sô a wara kobéla ti COVID-19 na tère ti lo, alingbi lo kpé tère ti lo teti lango 10 atâ sô ala usè kwè a you kanga hön na ndëmbë ti tingo na yâ ti kpalé ti warango kobéla ni.
- Mo lingbi ti kpé tère ti mo tongana mo tî na yâ ti kpalé ti warango kobéla na yâ dä-mbêti, na atâ mo ouala zo sô a wara kobéla ni na tère ti lo sô a you kanga hön na ndëmbë ni sô. Mo lingbi ti kai kpéngo tère na lango 10 ni tongana adé mo bâ yâ ti mënë ti mo pèpè, ouala na lango 7 ni tongana mo bâ yâ ti mënë ti mo na a wara kobéla na tère ti mo pèpè. Mo lingbi ti wara â mbéni â ngoye sô alingbi ti hündä na mo ti bâ yâ ti mënë ti mo ti fani usè ni kozô ni si mo lingbi ti kiri na dä-mbêti kozô kwè si a lango 10 alingbi.

“Bangô yâ ti mënë ti oungo tère” a yéké na â kodé so a mou légé na zo ti gwé na kpéngo tère ti lo na lo douti ndé gî tongana a kiri a wara kobéla na tère ti lo ti fani usè ni. Tongana â bâ yâ ti mënë ti mo teti “oungo tère” na a wara kobéla na tère ti mo, kpéngo tère ti mo alingbi ti tonda ni gî na ndëmbë sô a bâ yâ ti mënë ti mo, alingbi mo kou â nzörökö ni ti sigi na tère ti mo kozô si pèpè. A lingbi mo douti ndé na â tanga ti â zo atâ si mo yéké na â nzörökö ti COVID-19 pèpè. Zo kwè sô aga ndurü na mo na tâ ti â lango usè kozô ni si a bâ yâ ti mënë ti mo, a yéké na yâ ti kpalé ti warango kobéla, alingbi a bata ala ndé. **Sô a yéké tongana ndangba lango ti tingo na yâ ti kpalé ti warango kobéla teti “bangô yâ ti mënë ti sara ngia”.**

Bâ yâ ti mënê ti sara ngia (Bangô yâ ti mënê teti â dä-mbéti nga na â mbéni nzènè kusala)

Â oua mandangö mbéti ouala â oua mandangö mbéti ouala oua fângö mbéti ouala nga â zo ti kwa alingbi ti gwé na salango â nzènè kusala ti â dä-mbéti tongana ala:

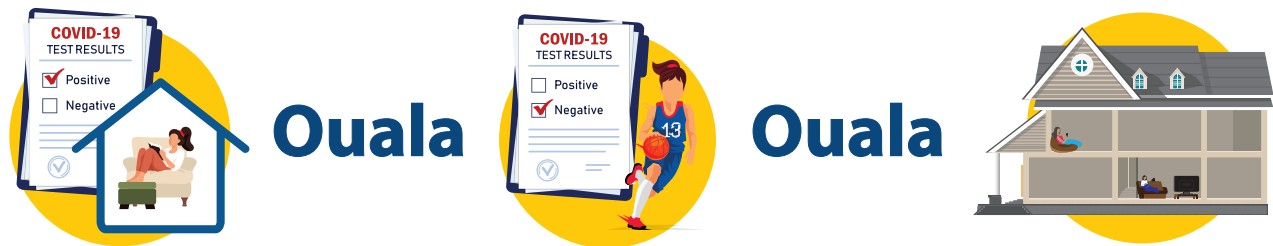
- A bâ yâ ti mënê ti ala teti COVID-19 kameme légé ôko na yâ ti lango 14. Bangô yâ ti mënê a lingbi ti douti na légé ti gingo kobéla ni na yâ ti hön ouala na légé ti yâ ti mënê.
- A yéké ndé ouala na kpéngo tère pèpè.
- mo yéké na â nzörökö ti COVID-19 pèpè.

Alingbi mo you kanga hön na ngoye ti salango â nzènè kusala ti â dä-mbéti, mais tongana mo yéké sala â ngiâ ti â wanguru na â ndëmbë ni sô, mo lingbi ti kpé tère ti mo na doutingö yongoro na â mbâ ti mo nga mo lingbi ti you kanga hön pèpè na â ngoye ti â ngiâ tongana (tingö ngü.) Alingbi ala sala kwè ti kpé tère ti ala na ngoye ti salango â nzènè kusala ti â dä-mbéti. Sô a yé ti tènè sô mbéni zo a douti na yongorö so a yéké na gbé ti barasi ôko ouala na gbé ti barasi 2 (na gbé ti yöngö ti mabòko 2) na â tanga ti â zo sô.

Â dä-mbéti â yéké mou légé na â zo ti bâ yâ ti mënê ti ala hiö. Â zo ti boungbi.

- Alingbi mo ngbâ na yanga dä ti mo tongana a wara kobéla na tère ti mo.
- Mo lingbi ti gwé na salango â nzènè kusala ti â dä-mbéti tongana a wara kobéla na tère ti mo pèpè, mo yéké na ngoye ti kpéngo tère pèpè ouala nga â nzörökö ti COVID-19 a yéké na tère ti mo pèpè.
- Zo kwè sô a kin ti tongana a bâ yâ ti mënê ti lo alingbi ti gwé na salango â nzènè kusala ti â dä-mbéti pèpè.

Â dä-mbéti alingbi ti mou légé na â oua fângö mbéti nga na â zo ti kwa sô kwè a yé ti bâ yâ ti mënê ti ala séngé atâ ala yéké na popö ti â zo sô a gwé na â nzènè kusala ti â dä-mbéti ni pèpè ouala ala yéké na tâ ti kapa ti “bangô yâ ti mënê ti sara ngia” pèpè.

Fadé a yéké mou péko na a yéké bâ ndö na ndö ti zo kwè sô a wara kobéla na tère ti lo.

Â oua mandangö mbéti ouala â oua mandangö mbéti ouala oua fângö mbéti ouala nga â zo ti kwa sô a tî na yâ ti kpalé ti warango kobéla ti COVID-19 ouala ala douti na ndo ôko na mbéni zo sô a yéké na COVID-19, alingbi ala sara yé tongana ti sô mama tènè na ndö ti kpéngo tère afa (na ndö ti kugbé mbéti 2).

- Mo lingbi ti kpé tère ti mo pèpè, tongana mo na Zo sô a wara kobéla ti COVID-19 na tère ti lo sô a you kanga hön na ndëmbë sô mo yéké na yâ ti kpalé ti warango kobéla ni. Zo sô a wara kobéla ti COVID-19 na tère ti lo, alingbi lo kpé tère ti lo teti lango 10 atâ sô ala usè kwè a you kanga hön na ndëmbë ti tingo na yâ ti kpalé ti warango kobéla ni.
- Mo lingbi ti kpé tère ti mo tongana mo tî na yâ ti kpalé ti warango kobéla na yâ dä-mbéti, na atâ mo ouala zo sô a wara kobéla ni na tère ti lo sô a you kanga hön na ndëmbë ni sô pèpè. Mo lingbi ti kaï kpéngo tère na lango 10 ni tongana adé mo bâ yâ ti mënê ti mo pèpè, ouala na lango 7 ni tongana mo bâ yâ ti mënê ti mo na a wara kobéla na tère ti mo pèpè. Mo lingbi ti wara â mbéni â ngoye sô alingbi ti hünda na mo ti bâ yâ ti mënê ti mo ti fani usè ni kozö ni si mo lingbi ti kiri na dä-mbéti kozö kwè si a lango 10 alingbi.

“Bangô yâ ti mënê ti sara ngia” a yéké â kodé sô a yéké ndé na â tanga ni,, teti sô lo mou légé na â zo sô a wara kobéla na tère ti ala ti kpé tère ti ala hiö. Tongana a wara kobéla ti COVID-19 na tère ti mo na ndëmbë ti “Bangô yâ ti mënê ti sara ngia”, kpéngo tère mo alingbi ti tóna ni gi na ndëmbë sô a wara kobéla ni na tère ti mo, nga gi na lango sô a nzörökö ni a sigigi na tère ti mo pèpè. Alingbi mo kpé tère ti atâ sô mo yéké na â nzörökö ti COVID-19 na tère ti mo pèpè. Zo kwè sô aga ndurü na mo na tâ ti â lango usè kozö ni si a bâ yâ ti mënê ti mo, a yéké na yâ ti kpalé ti warango kobéla, alingbi a bata ala ndé. **Sô a dikö ni tongana tanga ti lango ti tingo na yâ ti kpalé ti warango kobéla sô a yéké na ndëmbë ti (Bangô yâ ti mënê ti sara ngia)**